

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

FUNDACJA GENERAL ELEŻBIETY

Archiwum i Muzeum Pomorskiej Floty
oraz Wojskowej Służby Floty
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 52 23 10 00
e-mail: fapsk@wp.pl; www.fapsk.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 142022327
KRS 00000 416
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 024

Kontakt

W. Kaweńska

KOBIERZYCKA Maria
ps. "Greizyna"

NSZ

4071/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 4071 / WSK
KOBIERZYCKA Małgorzata
ps. Grażyna

I/1. Relacja ✓

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora — 1945

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —
.....
.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie (patrz pkt I/1)

T.: 4071/KISK Kobierzycza Maria, ps. Grażyna N.S.Z.

I/1. Relacja Marii Kobierzyczej ps. Grażyna (d.ś. 279/USK-412/05)
opracowana przez Katarzynę Kamińską. Kart 6 - jednostronnych,
w tym: 1 fotografia, 4 strony zapisane, 1 strona - malucha
pomnika: 252-AK. (kserokopia) s. 1-12

~~II. Nazwiskowa karta informacyjna, rekcja p. prof. E. Zawackiej~~

744

Kpr. Maria Kobiernycka - pseudonim „Grażyna” - NSZ.

<Były trzy Parry Kobiernyckie...>

Ld2. 278 / WSK-412/05

1944 / - 2005 r. stażłita 10. Kamieńska.

Kpr. Maria Robierycha - pseudonim „Grażyna” - NSZ.

< Były trzy Panny Kobiemuchnie... >

„Szkaciecie mnie za dolary, nie oła stopni i odłamawceń, wszak jesteście < Nielegalni >. Szukajcie, by tak nam nakazuje nasze polskie serca i sumienia.”

ppłk. Antoni Szubrowski ps. „Bolon”, NSZ,
d-ka Brygady Śmigłolotczyckiej /M. w. 1944./.

Niestety, do dziś nie udało mi się zdobyć wielu wiadomości o nich. Ale - te, które napotkałam, mówią o ich pięknym postawach, godnym folk - folk - folk, które zachowały mimo olśniewającego okrucieństwa niemieckiej okupacji, imożniejszej długie 5 lat II wojny światowej.

Był już wczesny 1944 roku. Nasilaty się represje niemieckie, wznosiła się niemiłosiernie wieś miernych i nosi ich opór. - Działacz partyzancki por. Kazimierz Żalyski „Korniec” przemierzał lasne ostyżny malpiliżone, przemierze się raz ma lewy, raz ma drugi brzoż raki; klucze; bronię się przed walecznym. Wraz z dziewczętami masywnymi niezmaradwanymi dwoje Jani Kaniuszki, Maria Kobiemuchna ps. „Majka” i Krystyna Kobiemuchna ps. „Krystyna”. - grupy ppłk. „Korniec” i „Janus”, patroluje teren, starają polować z niemieckimi żołnierzami i jednostkami niemieckimi. Długość ^{kręsi} wycieczek, a nawet bory jenieckich. Są nawet Niemcy, którym udziela się prostej polskie okienkiem, bo tak każde wojenne - humanitarne prawo. Nie są też dubijami przez partyzantów, choć wiadomo, że Niemcy dopuszczają się takich okrutnych czynów.

W rozkazie dziennym nr. 30, z dnia 7. IX. 1944 roku, dowódca 20 pp AK, mjr. Rudolf Majewski „Korniec” przedstawił przyjeźdźcą samobójców do - II kompanii, do palonych żółtali, ale nie ma tam wymienionych „Majki” i „Krystyny”. - Nie ma też wielu innych kobiet i dziewcząt, które pełniły służbę samobójczą -

- w lesie, na melinach. Było ich wiele, bardzo wiele.

W kwietniu 1944 roku w całym okupowanym kraju trwały gorące przygotowania do ostatecznej rozprawy z niemieckim okupantem i przygotowania do wywołania administracji państwowej w miarę posuwania się frontu wschodniego. Różne polskie ugrupowania polityczne szukały porozumienia w kwestii egzystencji państwa i przyszłego rzędu.

W Narodowych Siłach Zbrojnych, po śmierci Komendanta Gł. płk. dypl. Tadeusza Kutajasa „Legoty”, nastąpiło rozbienie na dwa obozy. Na czoło wyznaczono płk. Jędrka Świątka, który starał się o podporządkowanie Komendzie Gł. AK, umocnił się za własnym frontem, narodowym.

Z tak zw. „Gomera” podporządkował swój oddział Kedywowi AK - Odrzy Ziobry - Inspektorat - Półkownik Tyb. A dowodząc part. Oddziałem Specjalnym NSZ, por./kpt. Stanisław Kotarbiński „Żbik”, porządek przy Odrzy NSZ - Kasztanowa, wchodząc w skład Brygady Sił Zbrojnych, powstałej 11. VIII 1944 roku.

Kiedy Brygada po kolejno stoczonych bojach z Niemcami zakwaterowała w Bożymyśle i Stroniowej Kacie, w powiecie radomskim, przez „Żbikiem” zameldowała się uboga ubrana, drobniutka, 17-letnia dziewczyna, prosząc o przyjęcie do wojska; prosząc o karabin, bo chce się bić. „Żbik od razu miał miłośniczkę, wyciągnął ją do lasu, ma brud, mudy i żnoje pancerz miedzianej siły. Nie śmiała się i żartowała, kiedyś przejechała kowadłem. - Skarbiec Mama Kobierzycka okrywała żołnierskim mundurem i karabinem. Stała żołnierskim męskim mundurkiem, przybierając pseudonim „Grażyna”. - „Na <Grażyno> mnie czekają się cięci. Biała udróżka w każdej sukce... „Zawsze była z karabinem w rękę w pierwszej linii. Nigdy nie stekowały... „W służbie i w służbie marszałek, kiedy inni padali ze zranienia i wystraszania, ona sama miała stawała z szeregów kabanosy. Żołnierze szanowali ją i kochali. Jeden w szeregach do <Grażyno> mnie powiedział sobie na miękki czy podstępnie. <Grażyna> awansowała do stopnia kaprala i ostatecznie została Kapitanem <Grażyno>”. - Taką opinię wydał jej po latach „Żbik”; pizhma; i <Grażyno>.

L.52. 279 / WSIC-412/05

- Najmą "grażyną" przeżyła, a później siedziała w więzieniu strażona przez szereg
 polski duszowej na kory śmiereci. Ja w? Ja NSZ, chce me mieszala się do polity-
 ki. Pragnęła wolności Ojczyzny. Bo chciała tylko się bić i biła się z okrutnym
 wrogiem, z Niemcami. - Bo po bohaterku me białych krajach lud - "biegła w pier-
 wzej linii z karabinem w wężym góstrach. Nie przepadła do ziemi ani razu.
 Mierzyła do wroga stojąc. - To brązowa "grażyna" porwała odolat do szummu...
 Zapaleney biegła za nią za przeciwnymi Niemcami..." - Tak opowiadał jej koleżkę,
 która w grudniu 1944 roku walczyła pod Kurzelowem we Włoszech w polskiej
 to kolejnych amunicjach Maria Kobiałka wyszła na wolność.

W 1991 roku ona i 3. towarzysze broni: Henryk Ziobrowski, Janna Kus i Je-
 zek Żelkowski wydali książkę - wspomnienia swego niezapomnianego dowód-
 cy, kpt. Witolda Kosińskiego. - "Żyć" zmarł na wygnaniu, w Chicago,
 13. X. 1995 roku, a jego prochy spoczęły w uliczkach polskiej ziemi,
 w rodzinnych górze, w Bogdanowie, międzyko Piłkowsa.

To wiele lat, już w wolnej III Rzeczypospolitej Polskiej, staraniem mił-
 kowskich o. Antoni Krupiej został zmieniony wysoki pomnik w Polich-
 mie, przez wymazanie rękopisu historycznego. - Złoty kawałek mapy, ma-
 żę o międzynarodowych zastępach granic duszowej w wale o niepodległości
 Polski, a nieważność polskiej zastęgi - Antoni Krupiej oraz spójności -
 życz z nią: Batalionów Chłopskich i Ochotników NSZ, AK, FPS-WAN.

Na czele tych organizowanego Funduszu Weryfikacji Pomnika i
 Muzeum w Polichmie zamieszczono umiarkowane słowa:
 „ Aby jednog waga miata, Polaków krew przelana." /Włocławski/
 „ Dla pamięci is niepodległości Pomnik i Muzeum Bohom Partyzanckiego
 w Polichmie musi zawierać prawdę historyczną." - S22 AK - Z. Chyba
 is Piotrowie Tryb.

Syberia - luty 2005 roku.
 zart. 2. - cześć i spis zrodek.

starsza watawa kamieniska.

1114

6.02. 273 / WSK-412/05

Materiały źródłowe.

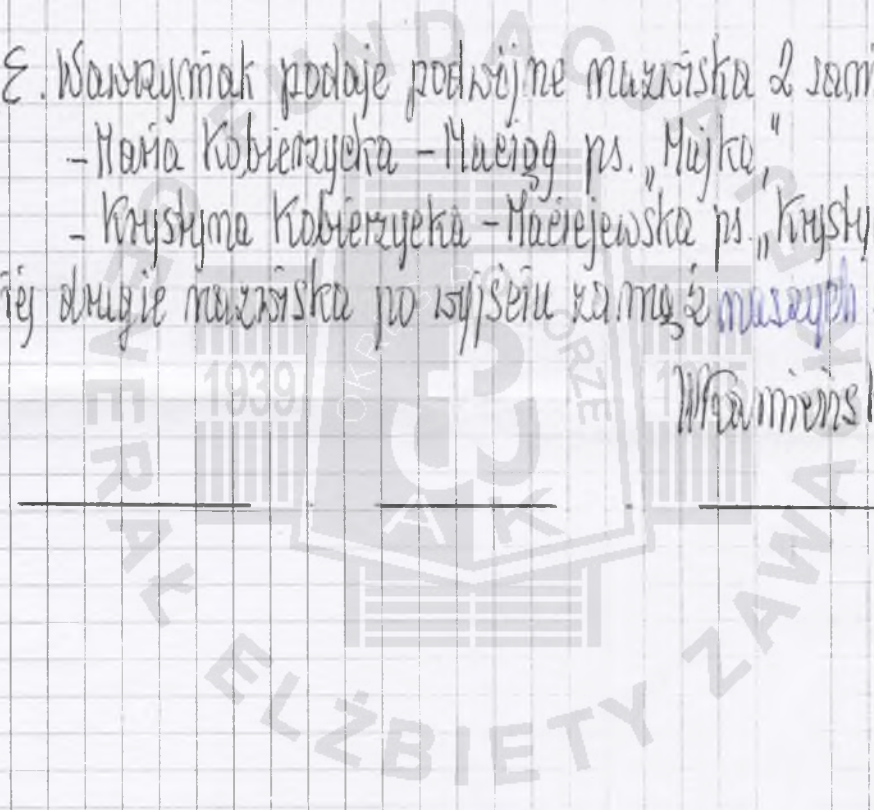
1. Eugeniusz Kwarczyński - Na rubieży Okręgu AK Łódź - wyd. Pax - K-wa - 1988r. - /str. 190, 202, 236/.
2. Władysław Kotarbiński - Między miotem a swastyką - wyd. Słowo narolowe - K-wa - 1991 r. /str. 162-3, 201, 203, 205/.
3. Roman Peska - Kontra Eichengemino - wyd. Fabianice 1995 r. /str. 191/.

Uwaga: E. Kwarczyński podaje podwójne nazwiska 2 samitariuszek:

- Małgorzata Kobierzycka - Maierg ps. „Mijka”
- Krystyna Kobierzycka - Maciejewska ps. „Krystyna”

Najpewniej drugie nazwiska to wyjęte z nazwisk samitariuszek.

Wrocławskie

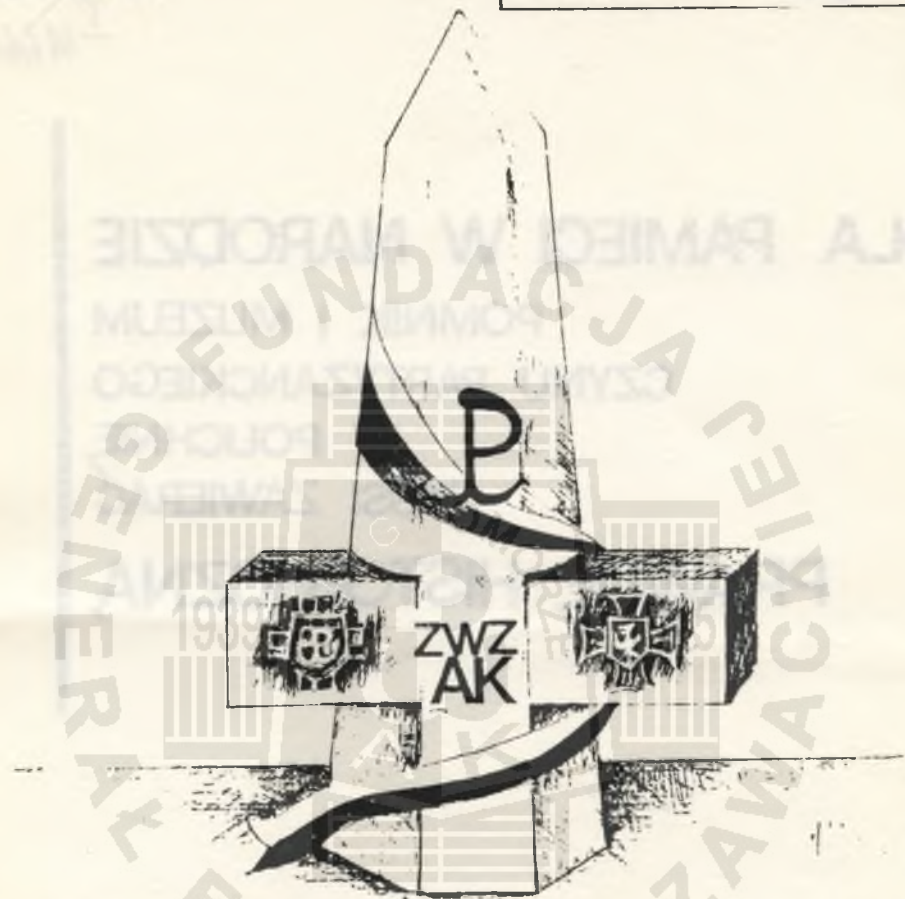

1/1/10

FUNDUSZ WERYFIKACJI POMNIKA I MUZEUM
W POLICHNIE

1991 ROK

WARTOŚĆ 10 000 ZŁ.

AK • BCh • NOW • NSZ • AL • PPS • WRN^{OW}

■ "ABY JEDNA, WAGE, MIAŁA
POLAKÓW KREW PRZELANA."

verde

l.dz. 279 / WSK - 412 / 05

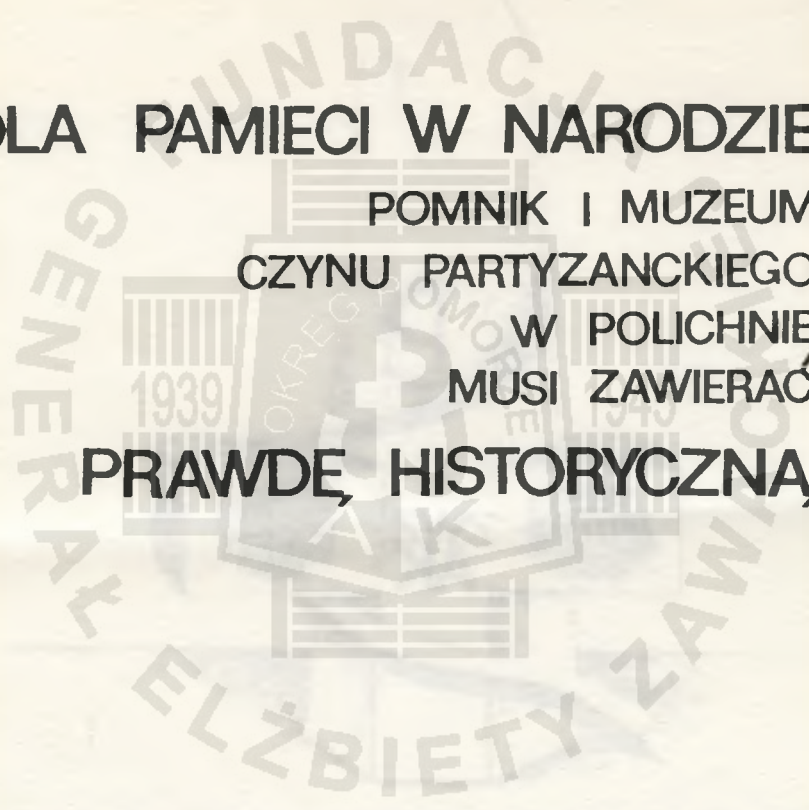
WYDZIAŁ

1989 1989

I/1111

01/11

**DLA PAMIĘCI W NARODZIE
POMNIK I MUZEUM
CZYNU PARTYZANCKIEGO
W POLICHNIE,
MUSI ZAWIERAĆ
PRAWDĘ HISTORYCZNĄ**

ABY JEDNA WAGĘ MIAŁA
POLAKÓW KREW PRZELANA

000376

NR.

I 11/12

DLA PAMIĘCI W NARODZIE
POMNIK I MUZEUM
CZYŃU PATRIOTYCZNEGO
W POLICHNIE

DATA

NR.

l.dz. 279 / WSK-412 / 05

10/1517-360/12

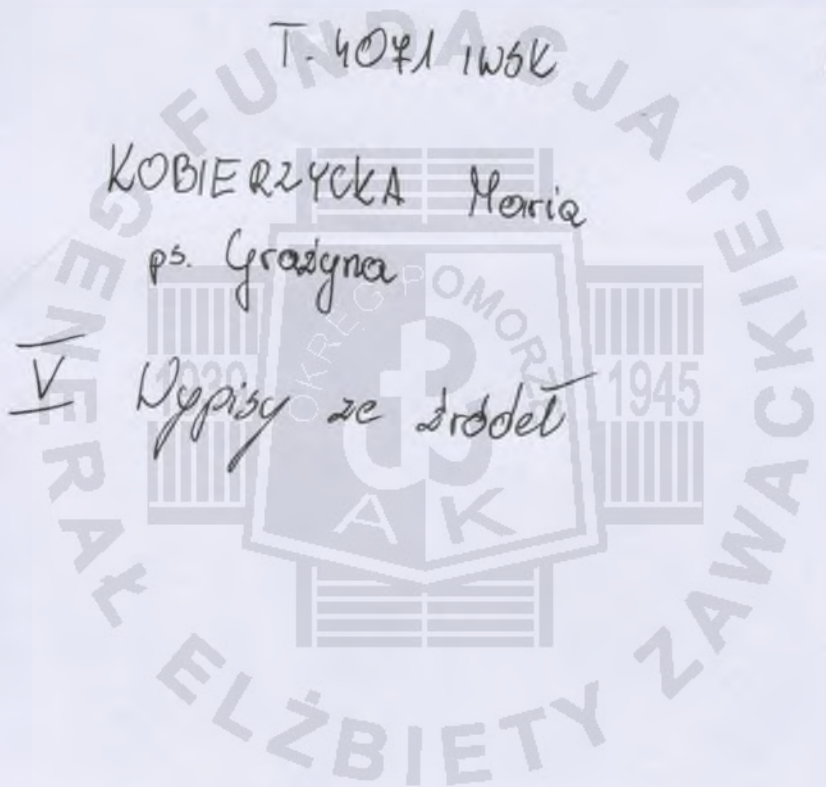

T. 4071 IWSK

N52

KOBIERZYCKA Maria
ps. Grażyna

V
Wypisy ze źródeł

1157

Kobierzycka Maria
po Agrasymie

zob. Zbirek Kobierzyckich wst. adresem w. Kądziły
Antonia a Swarbyka " S. 202

Strzelec w Borych 5 do kmg. 1948 ~

17 letnia

Armasowa i me kpr. , K.W.

Pracowała w woj. , m. in. w PRh , do wojew.

KOBIERZYCKA Maria

